

סיכום לישיבת ועדת ההזנה

(התקיימה ב-10.1.1972)

המרעה הקמל וחוסר מרעה.

זבל עופות טוב, ערכו המזין — מבחינה אנרגטית — נמצא בתחום הערך בין שחת וקש, ומכיל חנקן שווה ערך ל-20% חלבון כללי נעכל.

הדיון

בדיון החשיבו הנוכחים את השימוש בזבל עופות, תוך הקפדה שיהיה חופשי מגורמי מחלה. זה מחייב מחקר למציאת השיטה המתאימה וחס-כונית ביותר לטיפול ועיקור הזבל.

בגלל חוסר האחידות בסוגי הזבל השונים, צריך לקבוע ערכים להרכבי זבל שונים, תוך התחשבות במטרה העיקרית בהאבסתו — אם כמקור ל-אנרגיה, או כמקור לתוספת חלבון, או לשתי המטרות גם יחד.

את המחקר בזבל עופות מרכז ד"ר חיים תגרי. גד שפט ירכז את הצד הטכנולוגי של עיבוד הזבל.

אשר לעדיפויות במחקר: ראשונה להאבסה לעגלים, אחריה עגלות ולאחרונה — פרות חול-בות.

בעגלים — צריך לברר באיזה גיל להתחיל, המינון הרצוי וצורת הגמירה לפני השחיטה. המשקים מתעניינים בניצול זבל העופות וצריך להזהירם משימוש לא נכון. צריך להסביר למש-קים את הבעיות הקשורות בשימוש בזבל העופות להזנת בקר, ולמסור מידע על כל הידוע עד עתה.

סיכום

1. זבל העופות הוא בר פוטנציאל רב, כחומר מזון ברפת. יש לעודד את המחקר בנושא זה, ולקבוע הרכבי זבל עופות המצויים במשק;
2. השימוש חייב להיות בזבל עופות גטול גורמי מחלה;
3. יש למצוא את הדרכים היעילות ביותר לעיקור הזבל;
4. דוב אילן יכין דפון הסבר על זבל העופות, שיופץ לאחר האישור על-ידי חברי ועדת ההזנה. נרשם על-ידי בנימין לב

בישיבה הנ"ל דנו בנושא: זבל עופות. את הדיון פתח דוב אילן. הוא מסר סקירה על תוצאות ניסויים בהזנת זבל עופות לבקר בחו"ל, וגם על תוצאות תצפיות וניסויים שנעשו בארץ, ומנה את הבעיות הקשורות בהזנה בזבל עופות. אחריו השלים ד"ר י. קלי, שסיפר על ניסויים שנעשו בחו"ל בהזנת זבל עופות לפרות חולבות.

הבעיות העיקריות הקשורות בהזנת זבל עופות — הן:

1. חוסר אחידות החומר, טיב החומר תלוי: בסוג העופות, צורת האיסוף והטיפול בזבל, טיב המזון שניתן לעופות, המימשק של מגדל העופות, ועוד;
 2. בעיות תברואתיות, הזבל מכיל מיקרואורג-ניזמים, שבחלקם עשויים להיות סכנה לבריאות הבקר והעופות במשק שמשתמשים בזבל, ולפעמים עלול להזיק אף לבני אדם;
 3. הזבל מכיל לעתים חומרים מזיקים לבקר, כגון: אנטיביוטיקה. כמויות גדולות בזלת בזבל עלולות לגרום נזק, הזבל גם מתעפש תכופות, ועוד;
 4. כמחצית מהתרכובות החנקניות בזבל הן חומצה אורית. פעילותה בכרס דומה לאוריאח, ועלולות להיגרם הרעלות אוריאח ונזקים לכבד ולכליות, וגם לעורר בעיות בריאותיות אחרות. הניסויים בחו"ל נערכו בעיקר בחומר מעוקר, ובארץ נערכו בחומר שחוטא חלקית ובלתי מחוטא כלל.
- על אף הבעיות שנמנו לעיל היו התוצאות של הניסויים מעודדות וסוכמו אפשרויות רבות לני-צולו של זבל העופות בהזנת מעלי גירה, ביניהם גם פרות חלב.
- בארץ נערכו ניסויים ותצפיות בכפר-מנחם, בדגניה א', בגבעת-חיים-מאוחד, תחנת הנסיונות גוה-יער ובתחנה האזורית בעכו. הניסויים עודם נמשכים.
- את זבל העופות אובסים כבר מספר שנים בהצלחה, כתוספת מזון לעדרי הבקר לבשר בעונת